

1 SIŪLYMAS.

Nuostatų 11.4 pp. nustatyta, jog NVO finansavimas konkurso būdu skiriamas Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymui įgyvendinti. Nėra fiksuota, jog NVO finansavimas konkurso būdu tiesiogiai atliepia būtent Nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatymą įgyvendinimą.

SIŪLYMAS.

Nuostatų 11 p. „NVO finansavimas konkurso būdu skiriamas šiems tikslams“ papildyti 11.4. papunkčiu: „Nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatymui įgyvendinti“ – būtent šis įstatymas turėtų būti prioritetizuojamas vertinant jo svarbą santykyje su „Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymu“.

Nuostatų 11.4. pp. „Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymui įgyvendinti“ palikti ir laikyti 11.5 pp., priimant poziciją, kad daugeliu atvejų NVO vykdomomis bendruomeninėmis veiklomis prisideda (orientuojamos prisidėti) prie Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymo realizacijos.

2 SIŪLYMAS.

Nuostatų 17.7. pp. rašoma: “NVO teisės aktų nustatyta tvarka nėra pateikusi praėjusių dvejų metų finansinių ataskaitų rinkinio, veiklos ataskaitos VĮ Registrų centrui ir savo interneto svetainėje (jeigu ją turi) viešai neskelbia informacijos apie įgyvendinamus ar įgyvendintus projektus”.

Pasiūlymo rengėjų nuomone, vertinant NVO patirties charakteristiką tikslinga aktualizuoti ne tik projektus ir/ar projektinę veiklą, bet ir platesnį NVO veiklos kontekstą, visuminę reikšmingą NVO veiklos patirtį bei pagrindinius jos rezultatus – juk NVO gali vykdyti ir kitas (ne projektų apimtyje įgyvendinamas) veiklas bei socialines iniciatyvas, tad orientacija tik į NVO projektų viešinimą neindikuoja (gali neindikuoti) bendro organizacijos veiklos rezultatyvumo, įdirbio ir potencialo. Svarbu ir tai, kad viešųjų paslaugų perdavimo nevyriausybinėms organizacijoms procesuose vis svarbesniu kriterijumi tampa NVO veiklos specializacija, pvz. socialinės paslaugos, sportas, kultūra, švietimas, kt. – įgyvendinamas (bus įgyvendinamas) atskirų NVO teikiamų paslaugų rūšių ar grupių akreditavimas (akreditacija NVO bus taikoma kaip privaloma tam tikrų paslaugų teikimo sąlyga). Tuo vadovaujantis teigtina, kad Nuostatų 17.7. pp. tikslinga akcentuoti poreikį viešai įvardinti ar trumpai charakterizuoti NVO veiklos specializaciją.

Be to, 17.7. pp. vartojamas įterpinys “(jeigu ją turi)” sukuria dviprasmišką reikalavimo apibrėžtį – pagal formuluotę atrodytų, kad NVO, neturinčios internetinės svetainės, apskritai gali būti nevertinamos pagal šį kriterijų (jos gali neskelbti viešai informacijos apie projektus, veiklą, kt.) bei yra “atleidžiamos” nuo šios reikalavimo dalies. Teigtina, kad ši aplinkybė (neturėjimas internetinės svetainės ir/ar socialinio tinklo paskyros) indikuoja komplikuoatą būsimo projekto, į kurio finansavimą NVO pretenduoja, viešinimo išsipareigojimų vykdymą. Siekiant NVO pažangos, veiklų ir jų rezultatų skaidrumo bei viešumo, ir įvertinus tai, kad nevyriausybinė organizacija, neturinti nei internetinės svetainės, nei paskyros socialiniame tinkle, yra antilyderystės, antiviešumo bei organizacinio uždarumo pavyzdys, siūloma Nuostatuose aiškiai ir vienareikšmiai įtvirtinti visoms finansavimo siekiančioms NVO privalomybę teikti nustatyto turinio informaciją viešai bent viename iš plačiajai visuomenei prieinamų komunikacijos kanalų.

SIŪLYMAS.

Koreguoti 17.7. pp. ir jį pateikti taip “NVO teisės aktų nustatyta tvarka nėra pateikusi praėjusių dvejų metų finansinių ataskaitų rinkinio, veiklos ataskaitos VĮ Registrų centrui ir savo interneto svetainėje ir/ar savo paskyros socialiniame tinkle (Facebook, Instagram, kt.) viešai neskelbia informacijos apie vykdomą veiklą (specializaciją), jos rezultatus bei pasiekimus, įgyvendinamus ar įgyvendintus projektus”;

3 SIŪLYMAS.

Siūloma nauja projektų paraiškų vertinimo „per viešus pristatymus“ ir į vertinimą įtraukiant visus Komisijos narius koncepcija, t.y. siūloma vykdyti viešą projektų ir jų veiklų pristatymą, kuris galėtų vykti tiesiogiai arba nuotoliniu būdu. Kartu vyktų projektų paraiškų vertinimas.

Siūlymo įgyvendinimo charakteristika. Komisijai sudaroma galimybė iš anksto susipažinti su visomis projektų paraiškėmis. Keli (2-3) komisijos nariai priskirti kaip pagrindiniai konkrečios projekto paraiškos vertintojai, tačiau viešame vertinime ir galutiniame (uždarame) vertinimo

posėdyje dalyvauja visi Komisijos nariai. Pareiškėjas pristato projektą, veiklas pagal Komisijos pateiktą rekomenduojamą pristatymo formą/struktūrą (reglamentuojant pristatymo trukmę, pvz. iki 15 min.). Po pareiškėjo pristatymo jam teikiami klausimai – juos teikia visi Komisijos nariai. Po visų paraiškų (pareiškėjų) pristatymų visi Komisijos nariai – kiekvienas individualiai – vertina visas paraiškas pagal nustatytus vertinimo kriterijus, skiria balus, užsirašo pastabas, identifikuoja esminius privalumus, trūkumus, palyginamosios analizės pagrindu fiksuoja išvadas (lygindamas tarpusavyje panašius projektus ar panašias veiklas). Po visų projektų paraiškų pristatymo vyksta Komisijos uždaras posėdis. Skaičiuojami balų vidurkiai, konstruktyviai diskutuojama, priimami bendri, pagrįsti ir argumentuoti sprendimai dėl balų (finansavimo/nefinansavimo), finansavimo mažinimo. Po 1 savaitės Pareiškėjams pateikiami bendri Komisijos sprendimai ir apibendrinančios galutinės išvados.

Naujos projektų paraiškų vertinimo „per viešus pristatymus“ sistemos, į vertinimą įtraukiant visus Komisijos narius, privalumai: skaidrumas, viešumas, dialogo, derybų, papildomos argumentacijos ir/ar pareiškėjo paaiškinimų galimybė. Tokia praktika taikoma ES ir kitų užsienio šalių finansuojamuose, tarptautiniuose projektuose. Taikant tokią projektų paraiškų vertinimo praktiką eliminuojama rizika, kad projekto paraiška bus nuvertinta, nes vertintojas kažko nesuprato (ne taip suprato) ar nepakankamai įsigilino į Projekto realizaciją. Visi Komisijos nariai gali palyginti tarpusavyje visas paraiškas – jų kokybę, veiklų vertę/naudą, socialinį ir ekonominį efektyvumą, inovatyvumą. Eliminuojama nepotizmo, šališkumo galimybė vertinant paraiškas bei priimant su projektų finansavimu susijusius sprendimus. Manytina, kad Komisijos narių darbo sąnaudos tik nežymiai padidėtų. Viešų pristatymų ir vertinimo praktika leistų visoms dalyvaujančioms pusėms patobulinti reikšmingas kompetencijas – tiek vertintojų, tiek pareiškėjų (NVO atstovų).

4 SIŪLYMAS.

Nuostatų 35 p. fiksuojama, kad “Vieną paraišką turi įvertinti ne mažiau kaip du Komisijos nariai. Jeigu paraišką vertino 2 Komisijos nariai ir vienas iš Komisijos narių nusprendė skirti finansavimą, o kitas – neskirti, Komisijos pirmininkas paskiria trečiąjį Komisijos narį paraiškai įvertinti.”

Siūloma šiame Nuostatų punkte numatyti trečiojo Komisijos nario skyrimą ne tik tuo atveju, kai skiriasi 2 Komisijos narių sprendimai – skirti ar neskirti, bet ir tuo atveju, kai daugiau nei 50 proc. (daugiau nei 2 kartus) skiriasi vertintojų balai bent pagal vieną vertinimo kriterijų. Pvz. vertinant paraišką pagal X kriterijų naudojama 20 balų skalė (max balas – 20), vienas Komisijos narys skyrė 10 balų, o kitas 20 balų – akivaizdu, kad toks skirtumas negali būti “nurašytas” kaip neesminis. Kadangi paraiškos finansavimo/nefinansavimo sprendimai daromi remiantis iš kiekvieno vertintojo pateiktų balų skaičiuojamu vidutiniu balu, siekiant objektyvaus (nešališko) vertinimo stipriai besiskiriančios kelių Komisijos narių vertinimo pozicijos turėtų būti papildomai išnagrinėtos įtraukiant nepriklausomą vertintoją.

5 SIŪLYMAS.

Nuostatų 41 p. fiksuojama, kad “Jei pateikti projektai pagal turinį ir prioritetą yra įvertinami vienodai (surenka tiek pat balų), pirmenybė teikiama projektui, kuriam įgyvendinti prašoma mažesnė finansavimo iš savivaldybės biudžeto lėšų dalis”.

Siūloma keisti požiūrį į paraiškų vertinimą, jei susiklosto sąlyginai “vienoda” kelių paraiškų vertinimo situacija. Šiuo atveju kiekybės kriterijus – mažesnė prašoma lėšų dalis – neturėtų būti laikomas esminiu. Siūloma atrenkant “geresnį projektą” iš dviejų, kurie buvo įvertinti tokiu pačiu balu, vertinti pagal projekto ir jo veiklų vertę, socialinę naudą ar poveikį Šiaulių miesto visuomenei (Projekto tikslinei grupei), atitiktį Savivaldybės nusutatytiems prioritetams, projekte numatytų veiklų poreikį visuomenėje, taikomų metodų naujumą bei šiuolaikiškumą. Vieno projekto pasirinkimo iš dviejų projektų (vienodai įvertintų) atrankos sprendimai galėtų būti grindžiami santykiniais rodikliais bei jų palyginimu, pvz. vertinant pagal prašomą finansavimo sumą, tenkančią vidutiniškai 1 projekto veiklai ir/ar tenkančią vidutiniškai vienam dalyviui/į projektą įtrauktam asmeniui; vertinant pagal projekto administravimui skirtų lėšų dalį bei santykį su lėšomis, skirtomis projekto veiklų įgyvendinimui. Akivaizdu, kad, pvz. X projekto 3 veiklų įgyvendinimą apimantis bei 300 asmenų į projekto veiklas įtraukiantis projektas, kuris pretenduoja į maksimalų finansavimą, yra tiek socialine, tiek ekonomine prasmėmis geresnis (efektyvesnis), nei Y projektas, apimantis 1 analogiško

(panašaus) turinio veiklos įgyvendinimą, į Projekto veiklas įtraukiantis 3 kartus mažiau asmenų, bet pretenduojantis į 2 kartus mažesnę finansavimą. Nustatant pasirinkimo iš dviejų vienodu balu įvertintų projektų pagrindą Nuostatuose tikslinga įtvirtinti orientaciją į projektų kokybės siekinį – prioritetizuoti projektą, užtikrinsiantį didesnę vertę bei naudą Šiaulių miesto visuomenei (Projekto tikslinei grupei).

6 SIŪLYMAS.

Nustatyti Projekto santrumpos formą, kuri būtų skelbiama viešai. Projekto paraiškos (visa apimtimi ir visų struktūrinių dalių) negali būti skelbiamos viešai, tačiau siekiant užtikrinti tam tikrą racionalų Projekto paraiškų viešumą Nuostatuose pareiškėjui turėtų būti nustatytas reikalavimas parengti ir el. formatu pateikti nustatytos apimties ir struktūros Projekto santrumpą. Pvz. 2 psl. Projekto santrumpoje galėtų būti prašoma pateikti tokius elementus: Projekto pavadinimas, Pareiškėjas ir partneriai (organizacijų pavadinimai), Projekto tikslinė grupė, Projekto tikslas, Projekto uždaviniai, Projekto veiklų trumpas aprašymas ir pagrindiniai siekiami rezultatai, prašoma finansuoti suma (bendra ir pagal kiekvieną veiklą), viešinimo ir komunikacijos kanalai, kuriuose bus skelbiama informacija apie Projekto veiklas ir jų rezultatus, kita aktuali informacija apie Projekto veiklas.

7 SIŪLYMAS.

Nuostatuose įtvirtinti papildomą Projektų veiklų įgyvendinimo stebėsenos formą – neeilines Projekto veiklų įgyvendinimo patikras (nepranešus Projekto vykdytojui ir/ar partneriams iš anksto) Savivaldybės, NVO tarybos ar kt. įgaliotiems asmenims vizituojant renginius, kurie turi vykti pagal Projekto vykdytojo iš anksto pateiktą Projekto veiklų įgyvendinimo grafiką. Pastaraisiais metais kai kurios Šiaulių miesto NVO, kurioms buvo skirtas NVO projektų finansavimas, piktinosi ir demonstravo nepasitenkinimą dėl Savivaldybės atstovų ir/ar NVO tarybos narių vizitų Projekto veiklose jų įgyvendinimo (planuoto įgyvendinimo) metu. Numačius ir reglamentavus tokią Projekto veiklų įgyvendinimo stebėsenos formą (neeilines patikras) būtų išvengta kvestionavimo apie tai, ar finansavimą gavusias NVO “leistina tikrinti”, būtų įtvirtintas neeilinių patikrų kaip projekto įgyvendinimo stebėsenos priemonės teisėtumas.

8 SIŪLYMAS.

Siūloma Nuostatuose aiškiau apibrėžti Projekto vykdytojo (ir/ar partnerių) komunikacijos, projekto ir jo rezultatų viešinimo priemones, būdus ir/ar formas (privalomas ir pasirinktinai taikomas). Pvz. nustatyti, kad įgyvendinant Projekto, jo veiklų ir rezultatų viešinimą būtų privalomai naudojama ne mažiau nei 1 priemonė iš šių dviejų: 1) Projekto vykdytojo ir jo partnerių internetinės svetainės; 2) Projekto vykdytojo ir jo partnerių socialinių tinkle paskyros (Facebook, Instagram, kt.); per Projekto realizavimo laikotarpį būtų parengti ir patalpinti (paviešinti) ne mažiau nei 2 skirtingo turinio informaciniai pranešimai. Pvz. nustatyti, kad iš pateikto kitų (papildomų) priemonių sąrašo būtų pasirinkta ir naudojama ne mažiau nei 1 priemonė: informacijos apie Projektą sklaida kitų organizacijų/įstaigų internetinėse svetainėse ir/ar socialinių tinkle paskyrose ir/ar portaluose; pranešimas spaudai; straipsnis spaudoje; reportažas ar dalyvavimas radijuje ar TV; spausdintinės reklamos priemonės (plakatai, skelbimai, skrajutės, informaciniai lapeliai, kt.).